

Місто

Еміль Верхарн

Усі шляхи ведуть до міста.

З туману встаючи,
Здіймається шпилями урочисто
Безумне місто,
Неначе мрія уночі.

Там —
З заліза сплетені мости
Перетинають вулиці й сади;
Колони та дебелі мури
Стоять високі та похмурі;
А димарі вгорі
Підносяться в околицях міських
Над дахами будівель заводських.
Це місто, наче спрут,
Обплутало собою люд.
Воно
Давно стоїть над полем
І степом диким, голим.

А ліхтарі аж до зорі
На щоглах і стовпах горять
Блискучими огнями в ряд,
Мов низка золотих яець,
В той час, як золотий корець
Сховався за вугільну завісу
Знизу.
Квітки із нафти і смоли
Серед каміння й балок розцвіли;
І страшно слухати свистки
На пароплавах з-за туману;
Сигнали їхні — мов зірки
Серед просторів океану.

На вулицях зчіпляються вози,
І скреготять охриплі голоси,

Залізними гаками тягнуть плити
В огненні пащеки печей глибоких;
Мов шибениця серед щогл високих,
Мости підводять черево розкрите;
А мідні літери без краю,
Із даху, з вивіски, з трамваю
Кричать на цілий світ, усюди,
Щоб знали люди.

А нагорі — там брички, кеби;
І поїзди на рейках довгих і струнких, —
Їх дикий літ сягає аж до неба
З вокзалів невгомних, гомінких.
Перелетівши крізь тунелі, нори,
Ось поїзди здіймаються на гори,
А потім, наче блискавка, гудуть
До міста, в дальшу путь.
Це місто — наче спрут.

І вуличні потоки, мов канат,
Закручений навколо ліхтарів,
Біжать і повертаються назад,
І юрби, їх щоденний гнів,
Їх божевілля, скорбні очі,
І вдень, і серед ночі
Вгризаються зубами в неминучу долю.
Але щохвилі, кожна мить
Вона їх десь далеко мчить

Через змагання, боротьбу, неволю,
І кидає у безвість навмання;
І так щодня
У банках та конторах,
В палацах і в підземних норах,
Здригаються серця їх без кінця.

А зокола тінисте світло,
Хистке, немов ганчір'я дране,
Між ліхтарями сонно тане,
Лице життя від алкоголю зблідло.
І скрізь на розі вулиць бари

Схилились вікнами на тротуари,
Де все сховалося в імлі.
Сліпе дівча, відбившись у склі,
Коробку сірників купить за су благає;
В льохах порозливалися безкрає
Розпуста й голод, і ніщо не спине
Одчаю, що не має впину.

І скрізь зростає без кінця жага
Та обертається нарешті в бурю, —
Усяк іде на муки, на тортури
За золото, за мідного шага;
Жінки ж найбільше, привиди бліді
До грошей тягнуться в житті,
А божевільний, рижий небосхил
До сонця підіймається без крил,
І розтинається до неба заклик бойовий,
Такий надійний і страшний;
Будинки, вулиці, готелі, площі
Такий навколо підіймають гам,
Що ніколи замовкнути й мерцям,
Щоб їм навік закрити очі.

Такий у місті день. А уночі,
Як обгортає простір ніч собою,
Велике місто, ставши над рікою,
Огнями виграє із каланчі;
І пристрасні бажання, розкіш, чари
Підносять до небес міські огні,
Угору, в далечінь, за хмари,
А залізничні рейки, мов вві сні,
Зникають в далині
І тягнуться до щастя без кінця;
Неначе військо обступило мури,
І пил, тумани та дими похмурі
До сіл отрутою вливаються в серця.

Це місто, наче спрут,
Обплутало собою люд, —
Безмежне, урочисте.

І звідусіль шляхи до нього йдуть,
До міста.

Переклад: Микола Терещенко